

HANDLEIDING STROKENSPEL

Ben je benieuwd hoe jouw collega's denken over onvrijwillige zorg? En of jij en je collega's daar dezelfde ideeën over hebben? Met het Stroken spel kom je erachter!

DOEL:

Het spel helpt jou en je collega's om met elkaar in gesprek te gaan over onvrijwillige zorg. Onvrijwillige zorg is een vorm van zorg waar de cliënt of vertegenwoordiger niet mee instemt of waar de cliënt zich tegen verzet. Dat klinkt helder, maar de praktijk leert dat het niet altijd zo duidelijk is. Want wat zie jij als onvrijwillig? En denken jouw collega's daar dan hetzelfde of juist anders over? Het Stroken spel helpt jou en je collega's om dit spelenderwijs te ontdekken.

HOE WERKT HET?

Het spel bestaat uit een aantal stroken met daarop verschillende vormen van (onvrijwillige) zorg. Leg de stroken samen met je collega's op volgorde: van lichte tot zwaarste vorm van onvrijwillige zorg. De bedoeling is dat je hier samen uitkomt. Maar onthoud dat dit niet het belangrijkste doel is. Het spel is vooral een hulpmiddel om met elkaar in gesprek te gaan.

VOOR WIE

Voor zorgmedewerkers: in tweetallen of in groepsverband. Het spel kan ook gespeeld worden met cliënten(raad) of familie(raad).

AANTAL DEELNEMERS

2 tot 10 personen.

BENODIGDHEDEN

Stroken en lege stroken. Je hebt minimaal 5 stroken per persoon/tweetal nodig. In het Stroken spel zitten 37 stroken en 7 lege stroken.

DUUR

Ongeveer 15-20 minuten per ronde.

VOORBEREIDING

1. Komen er in jouw organisatie vormen van onvrijwillige zorg voor die niet op de stroken staan? Vul die dan in op de lege stroken.
2. Bepaal hoe je aan de slag wilt: in tweetallen of in een groep. **Kies je voor de groep? Bekijk dan eerst de TEAM-optie** en check of je genoeg stroken hebt.
3. Verdeel de stroken over het aantal deelnemers. Zorg voor minimaal 5 stroken per persoon/tweetal.

SPELTIP

Je kunt het Strokenspel ook gebruiken om je te verplaatsen in hoe een maatregel door een ander wordt ervaren. Wat zou die cliënt/familielid/collega als de goede volgorde zien? Zou je die ene maatregel dan ook als licht of als zwaar ervaren?

WERKVORM RONDES

Ronde 1

- Ga na voor jezelf: Wanneer voelt een vorm van zorg voor mij onvrijwillig? En wat voelt voor mij als de lichtste en wat als de zwaarste vorm? Leg de stroken op volgorde.
- Bespreek in tweetallen hoe je hier over denkt. Bevraag elkaar waarom er voor een bepaalde volgorde wordt gekozen. Kun je samen op een nieuwe volgorde komen?

TEAM-OPTIE:

- Koppel in het team terug wat de inzichten per tweetal zijn.
- OF: Kijk of je als team de stroken op volgorde kan zetten. Hoe kijken jullie tegen de vormen van onvrijwillige zorg aan?

Ronde 2

- Kijk met elkaar onder welke categorie van onvrijwillige zorg de strook past. Zo krijg je wat meer gevoel bij wat er allemaal onder onvrijwillige zorg valt. Let op: onvrijwillige zorg is zorg waar de cliënt of vertegenwoordiger niet mee instemt of zorg waartegen de cliënt zich verzet.

▶ DE WZD GEEFT 9 CATEGORIEËN AAN VAN ONVRIJWILLIGE ZORG:

1. toedienen vocht, voeding en medicatie, medische handelingen en therapeutische maatregelen;
2. beperking van bewegingsvrijheid (ook fixatie);
3. insluiten (ook separatie);
4. uitoefenen van toezicht op de cliënt (ook toezichthoudende domotica);
5. onderzoek van kleding of lichaam;
6. onderzoek van de woon- of verblijfsruimte op middelen die het gedrag beïnvloeden (drugs) en op gevaarlijke voorwerpen;
7. controle op drugs;
8. beperking van vrijheid om het eigen leven in te richten, waardoor de cliënt iets moet doen of laten;
9. beperking in het recht op het ontvangen van bezoek.

Ronde 3

Verdiepingsronde. Bespreek met elkaar vragen als:

- Ga na welke vormen van onvrijwillige zorg je weleens toepast in het dagelijkse werk.
- Kun je een voorbeeld noemen waarbij je anders naar een vorm van zorg keek dan je collega?
- Kun je een voorbeeld noemen waarbij je anders naar een vorm van zorg keek dan de cliënt?
- Kun je een voorbeeld noemen waarbij je anders naar een vorm van zorg keek dan de familie?
- Kun je een voorbeeld noemen waarbij je een lichter alternatief had gevonden?

WAT IS HET EFFECT?

Je zult merken dat iedereen op een eigen manier kijkt naar onvrijwillige zorg. Voor ieder persoon kan onvrijwillige zorg immers weer iets anders betekenen. Voor de één is het afnemen van een mobiele telefoon heftig. Terwijl een ander daar geen probleem mee heeft. Het kan ook voorkomen dat jullie het snel met elkaar eens zijn. Dan kun je een stap verder gaan. Bijvoorbeeld door stil te staan wat voor cliënten en familieleden de juiste volgorde zou zijn. Komt die overeen met hoe jullie het zien?

NADENKEN OVER DE WZD

Deze uitwisseling gaat jou en je collega's helpen om invulling te geven aan de Wzd. Deze wet vindt het namelijk belangrijk dat er persoonsgericht naar iedere cliënt wordt gekeken. De wet heeft als doel dat zorg zoveel mogelijk op basis van vrijwilligheid wordt gegeven. Onvrijwillige zorg zet je alleen in als het echt niet anders kan. En na goed multidisciplinair overleg met je collega's. Nadenken over onvrijwillige zorg, begint bij stilstaan bij wat je precies onder vrijwillige zorg verstaat.

Meer weten over de Wet zorg en dwang en onvrijwillige zorg?

Ga naar www.vilans.nl/zorgendwang